EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 625 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Slovakiets nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 625 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Slovakiets nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[1], særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[3] om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

[3] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

(2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023[4], som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Slovakiet blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Slovakiets udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

(3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.

(4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO_2-neutrale tidsalder"[5] for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"[6], der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(6) REPowerEU-forordningen[7], der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO_2-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

(7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning[8]. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om

[7] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU[9]. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

(8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.

(9) Den 29. april 2021 indgav Slovakiet sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan[10]. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Slovakiet på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet. Den 26. april 2023 indgav Slovakiet en ændret national genopretnings- og resiliensplan, herunder et REPowerEU-kapitel, til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 21c i forordning (EU) 2021/241. I den ændrede genopretnings- og resiliensplan tages der også hensyn til det ajourførte maksimale finansielle bidrag i overensstemmelse med artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 og indeholder en begrundet anmodning til Kommissionen om at ændre Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 i overensstemmelse med artikel 21, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241, fordi Slovakiet fandt, at genopretnings- og resiliensplanen delvist ikke længere kunne nås på grund af objektive omstændigheder.

(10) Den 27. april 2023 forelagde Slovakiet sit nationale reformprogram 2023 og den 27. april 2023 sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk.´ 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Slovakiets halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan (ST 10156/2021, ST 10156/2021 ADD 1, ST 10156/2021 COR 1).

(11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Slovakiet 2023[11]. Heri foretages der en vurdering af Slovakiets fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Slovakiets gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Slovakiets fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelse af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

(12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Slovakiet i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjort resultatet heraf den 24. maj 2023[12]. Den konkluderede, at Slovakiet ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig sårbarhederne med hensyn til konkurrenceevne, boliger, husholdningsgæld og betalingsbalancen over for udlandet er steget, men virker generelt til at være begrænsede i den nærmeste fremtid og forventes at blive mindre, efterhånden som de økonomiske forhold normaliseres. Økonomien blev hårdt ramt af energiprischokket med en kraftig stigning i inflationen. Væksten i kerneinflationen og lønomkostningerne pr. enhed ligger et godt stykke over gennemsnittet i euroområdet. Selv om de forventes at normalisere sig, er der risiko for, at det kan tage tid for presset på omkostningskonkurrenceevnen at aftage, og at den stærke indenlandske efterspørgsel fortsat vil lægge pres på de eksterne poster. De løbende poster forværredes markant i 2022 som følge af højere energiimportpriser og markante fald i nettoeksporten af andre varer end energi. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster forventes at blive en smule bedre, men at forblive stort i 2023 og 2024 trods de faldende energipriser. Ikke desto mindre vurderes det, at risiciene for den eksterne holdbarhed er begrænsede på kort sigt. De offentlige underskud forventes at være betydelige i år og næste år og at blive korrigeret fra 2024. Boligpriserne lader til at være en smule overvurderede efter flere års markant vækst. Denne fandt sted sideløbende med en høj låntagning, som nu er ved at aftage, og en kraftig stigning i husholdningsgælden, hvilket samlet set udgør en vis risiko for den finansielle stabilitet. Banksektoren er dog stadig velkapitaliseret, yderst rentabel og har lave misligholdte lån. Der er behov for en fortsat indsats for at afhjælpe Slovakiets økonomiske sårbarhed. Navnlig bør den uforholdsmæssigt store efterspørgsel udlignes for at støtte korrektionen af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster og kerneinflationsspændet i forhold til resten af euroområdet. Dette kan opnås ved at sikre en passende finanspolitisk konsolidering og ved hjælp af foranstaltninger til håndtering af husholdningsgælden, samtidig med at prisoverkommelighed med hensyn til boliger opretholdes gennem ejendomsbeskatning og foranstaltninger til støtte for boligudbuddet.

(13) Ifølge data, som er valideret af Eurostat[13], faldt Slovakiets offentlige underskud fra 5,4 % af BNP i 2021 til 2,0 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 61,0 % af BNP ved udgangen af 2021 til 57,8 % ved udgangen af 2022. Den 24. maj 2023

[11] SWD(2023) 625 final.
[12] SWD(2023) 643 final.
[13] Eurostats Euroindikatorer, 47/2023 af 21.4.2023.

offentliggjorde Kommissionen en rapport i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF[14]. I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Slovakiet, eftersom landets offentlige underskud forventes at overstige 3 % af BNP i 2023. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. Kommissionen foreslog i overensstemmelse med sin meddelelse af 8. marts 2023[15] ikke at indlede nye procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023. Kommissionen erklærede til gengæld, at den ville foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2024 på grundlag af de endelige data for 2023. Slovakiet bør tage hensyn til dette i gennemførelsen af sit budget for 2023 og i udarbejdelsen af udkastet til budgetplan for 2024.

(14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede disse udgiftsforøgende foranstaltninger ydelser til de husholdninger, der er mest eksponeret for høj inflation, en éngangsforhøjelse af børnetilskuddet, en éngangsbetaling af den "14. pension", en éngangsbonus til alle ansatte i den offentlige sektor og et loft over el- og gaspriser for uregulerede virksomheder. Omkostningerne ved disse foranstaltninger blev delvis opvejet af nye afgifter på energiproducenters og -leverandørers ekstraordinære gevinster, nemlig solidaritetsbidraget i henhold til EU-forordningen. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til udgøre 0,2 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetudgifterne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger ved midlertidige covid-19-nødforanstaltninger til 0,8 % af BNP i 2022 fra 3,2 % i 2021.

(15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet[16], at Slovakiet i 2022 fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer.

(16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs[17] i 2022 kontraktiv, nærmere bestemt 1,3 % af BNP, hvilket var hensigtsmæssigt i en situation med høj inflation. Som henstillet af Rådet fortsatte Slovakiet med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde beløb sig til 1,2 % af BNP i 2022 (1,3 % af BNP i 2021). Faldet i udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde i 2022 skyldtes den lave absorption af EU's strukturfonde og udsættelsen af de afholdte udgifter fra tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. Nationalt finansierede investeringer udgjorde et ekspansivt bidrag på 0,2 procentpoint af BNP til den

---

14 COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

16 Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Slovakiets konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 121).

17 Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige covid-19-nødforanstaltninger, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i boks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

finanspolitiske kurs[18]. Slovakiet bevarede derfor de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig udgjorde væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et kontraktivt bidrag på 1,3 procentpoint til den finanspolitiske kurs. Slovakiet holdt derfor i tilstrækkelig grad væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.

(17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet, forekommer realistisk i 2023 og derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 1,3 % i 2023 og 1,8 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en højere realvækst i BNP på 1,7 % i 2023 og 2,1 % i 2024, hovedsagelig som følge af et hurtigere opsving i eksporten end forventet, da flaskehalse i forsyningskæderne forventes at forsvinde, og fordi de økonomiske udsigter for Slovakiets vigtigste eksportmarkeder er blevet bedre.

(18) Ifølge stabilitetsprogrammet 2023 forventer regeringen, at den offentlige underskudskvote vil stige til 6,3 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 afspejler hovedsagelig de foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne, samt andre foranstaltninger såsom en forhøjelse af skattebonussen og børnetilskuddet og indførelse af en forældrebonus. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvote at stige fra 57,8 % ved udgangen af 2022 til 58,7 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 6,1 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med underskuddet ifølge stabilitetsprogrammet. I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote at udgøre 58,3 % ved udgangen af 2023.

(19) Den offentlige saldo i 2023 forventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der blev forlænget fra 2022, navnlig et loft over el- og gaspriserne for uregulerede virksomheder, og nye foranstaltninger såsom et loft over el-, gas- og varmeforsyningspriserne for husholdninger og for regulerede (små) virksomheder. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes delvis af afgifter på energileverandørers ekstraordinære gevinster, nemlig solidaritetsbidraget i forbindelse med EU-forordningen, den særlige afgift for vandforvaltningsvirksomheder og indtægtsloftet for elproducenter med uforholdsmæssigt store overskud. Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at udgøre 2,0 % af BNP i 2023[19]. Foranstaltningerne i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, og de opretholder ikke fuldt ud prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf skal der ikke tages hensyn til målrettede støtteforanstaltninger ved vurderingen af overholdelsen af henstillingen for 2023 (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at falde med 0,1 procentpoint

[18] Andre nationalt finansierede investeringsudgifter udgjorde et kontraktivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

[19] Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt investeringsforanstaltninger.

af BNP i forhold til 2022. Endelig forventes den offentlige saldo i 2023 at drage fordel af udfasningen af de midlertidige covid-19-nødforanstaltninger på 0,8 % af BNP.

(20) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet[20], at Slovakiet tog skridt til i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs[21], under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Slovakiet skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Slovakiet blev også anbefalet at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling samt i energiforsyningssikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, bl.a. ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

(21) I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (– 6,2 % af BNP) i en situation med høj inflation. Den finanspolitisk kurs i 2022 var kontraktiv (1,3 % af BNP). I 2023 forventes det, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) indebærer et ekspansivt bidrag på 4,4 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger for husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,2 % af BNP. Dette omfatter også de lavere omkostninger ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (med 0,1 % af BNP). Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter kan derfor ikke tilskrives den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, og til mennesker på flugt fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes ikkemålrettede energiforanstaltninger, permanente lønstigninger for sundhedspersonale og nedsættelsen af momssatserne for fødevarer og fritidssektoren. Den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter er alt i alt i overensstemmelse med Rådets henstilling.

Udgifter, der finansieres via tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde, forventes at udgøre 2,8 % af BNP i 2023, mens de nationalt finansierede investeringer forventes at yde et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,1 procentpoint[22]. Slovakiet planlægger at finansiere yderligere investeringer gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde, samtidig med at landet forventer at opretholde nationalt finansierede investeringer[23]. Det planlægger at finansiere offentlige investeringer med henblik på den grønne og den digitale

---

20 Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Slovakiets nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 205).

21 Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Slovakiets potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år), som anvendes til at bestemme den finanspolitiske kurs, nominelt at være på 12,0 %.

22 Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

23 Udgifter finansieret via tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,0 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer ydede et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 1,3 procentpoint. Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

omstilling og energisikkerhed, som f.eks. den nationale strategi for forskning, udvikling og innovation, med det formål at øge fleksibiliteten og afkorte tidspunktet for indkøb af tjenesteydelser og inddrage en bredere vifte af leverandører, herunder små og mellemstore virksomheder.

(22) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige underskud at falde til 4,7 % af BNP i 2024. Faldet i 2024 afspejler hovedsagelig udfasningen af foranstaltninger, der er afbøder de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at stige til 59,3 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud i 2024 på 4,8 % af BNP. Dette er i overensstemmelse med det underskud, der forventes ifølge programmet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes den offentlige gældskvote at udgøre 58,7 % ved udgangen af 2024.

(23) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes alle energistøtteforanstaltninger at blive udfaset i 2024. Kommissionen går også ud fra en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltningerne i 2024. Dette hviler på en forudsætning om, at energipriserne ikke stiger igen.

(24) Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede målsætning med 0,5 % af BNP som benchmark[24]. Af hensyn til den finanspolitisk holdbarhed[25] og behovet for at nedbringe underskuddet til under referenceværdien på 3 % af BNP, bør der ske en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,7 % af BNP i 2024. For at sikre en sådan forbedring bør væksten i nationalt finansierede primære nettoudgifter[26] i 2024 ikke overstige 5,7 %, som det fremgår af henstillingen. Dette vil også bidrage til at reducere kerneinflationen, som ligger et godt stykke over gennemsnittet i euroområdet og kan føre til tab af konkurrenceevne, hvis den varer ved, og til at styrke stillingen over for udlandet.

Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 2 % af BNP i 2023) udfases afhængigt af markedsudviklingen, og idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de dertilhørende besparelser bør anvendes til at reducere det offentlige underskud. På grundlag af Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024.

Ydermere er væksten i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling. Hvis dette bekræftes, bør der tilstræbes en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024.

---

[24] Jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97, som også kræver en tilpasning på over 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalt risiko for gældsholdbarheden.

[25] Kommissionen skønnede, at Slovakiet ville skulle opnå en gennemsnitlig årlig stigning i den strukturelle primære saldo som en andel af BNP på 1 procentpoint for at opnå en realistisk gældsreduktion eller sikre, at den offentlige gæld forbliver på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Dette skøn byggede på Kommissionens efterårsprognose 2022. Udgangspunktet for dette skøn var det forventede offentlige underskud og den forventede offentlige gæld for 2024, som forudsatte, at energistøtteforanstaltningerne blev trukket tilbage i 2024.

[26] Ved primære nettoudgifter forstås nationale finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

(25) Under antagelse af en uændret politik forventes det ifølge Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter stiger til 2,5 % i 2024, hvilket er under den anbefalede vækstrate. Den tilpasning, der forventes i Kommissionens prognose, er mindre end besparelserne fra den fuldstændige udfasning af energistøtteforanstaltningerne, hvilket skyldes permanente foranstaltninger på udgiftssiden såsom højere aflønning af offentligt ansatte, familiepakken, herunder en skattebonus og øgede børnetilskud, samt indførelsen af en forældrebonus i forbindelse med pensionsreformen.

(26) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at falde fra 5,1 % af BNP i 2023 til 4,0 % af BNP i 2024. De lavere investeringer afspejler lavere investeringer finansieret af EU, navnlig gennem strukturfondene. I programmet henvises der til reformer og investeringer, som forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter en nylig godkendt reform, hvormed der indføres udgiftslofter, og en pensionsreform, som også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.

(27) Stabilitetsprogrammet udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes underskuddet ifølge regeringens mål at nå 3,2 % af BNP i 2025 og 2,2 % i 2026. Det offentlige underskud forventes således at falde til under referenceværdien på 3 % i 2026.

(28) Der er potentiale til at reformere Slovakiets skattesystem for at øge den økonomiske effektivitet, fremme miljømæssig og finanspolitisk holdbarhed og styrke retfærdigheden. Skattebyrden på arbejde er særlig høj for lavtlønnede sammenlignet med andre EU-lande. Derimod udnyttes miljø- og ejendomsbeskatningen ikke fuldt ud. En ændring af skattemikset kan støtte væksten og desuden bidrage til at fremme den grønne omstilling og miljømæssig bæredygtighed. På trods af økonomiens høje energiintensitet lå indtægterne fra miljøafgifter på 2,5 % i 2021, hvilket er tæt på EU-gennemsnittet. Miljøafgifterne vedrørende affaldshåndtering og luftforurening fremmer ikke i tilstrækkelig grad, at midlerne bruges effektivt, og at omkostningerne for miljøet og samfundet reduceres. Miljøskatterne og -afgifterne indeksreguleres ikke, hvilket over tid reducerer indtægterne fra grønne afgifter. Emissionsintensiteten afspejles ikke i tilstrækkelig grad i vejafgifterne og registreringsafgifterne på køretøjer. Samlet set udgør transportafgifternes andel af de samlede skatteindtægter kun 0,58 % (EU-gennemsnittet er 1 %). Med hensyn til ejendomsbeskatning var indtægterne fra løbende ejendomsbeskatning forholdsvis lave i 2021 (0,5 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,2 %). Slovakiet råder i øjeblikket ikke over tilstrækkelige data til at kunne ajourføre og indeksregulere ejendomsskattegrundlaget i overensstemmelse med markedsværdierne, selv om dette også delvis kunne dæmpe den fortsat kraftige efterspørgsel efter boliger og den dermed forbundne stærke vækst i boligpriserne. Desuden kan en yderligere indsats for at forenkle skatterne og forbedre overholdelsen af reglerne øge de offentlige indtægter og dermed bidrage til den finanspolitiske holdbarhed og skabe øget retfærdighed. I 2020 fortsatte den nedadgående tendens for manglende overholdelse af momsreglerne i Slovakiet. Den faldt fra 15 % i 2019 til 13,9 % af de samlede forventede momsindtægter i 2020, men ligger stadig over EU-gennemsnittet (9,1 %). Yderligere forbedringer i skatteforvaltningen, herunder inden for elektronisk fakturering, forhåndsudfyldte selvangivelser og øget digitalisering, kan bidrage til at lukke smuthuller i skattesystemet.

(29) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og

resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Indtil videre går gennemførelsen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan godt, men der ligger udfordringer forude. Slovakiet indgav to betalingsanmodninger, hvilket svarer til 30 milepæle og mål i planen og har resulteret i en samlet udbetaling på 1,11 mia. EUR. Slovakiet har været blandt de medlemsstater, der hurtigst har gjort fremskridt med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, men potentiel modvind på grund af flaskehalse i den administrative kapacitet og behovet for at påbegynde arbejdet med yderligere foranstaltninger i REPowerEU-kapitlet, som Slovakiet forelagde som led i revisionen af planen den 26. april 2023, kræver et øget fokus på gennemførelsen. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Slovakiets strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.

(30) Kommissionen godkendte alle Slovakiets programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Slovakiet.

(31) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen skal håndtere, står Slovakiet over for andre udfordringer, som knytter sig til energi og den grønne omstilling.

(32) Slovakiets fremskridt med at reducere nettodrivhusgasemissionerne er stort set gået i stå i de senere år. Landet har fortsat en strukturelt energiintensiv økonomi med stor afhængighed af import af fossile brændstoffer. Slovakiets primære energiintensitet lå omkring 80 % over EU-gennemsnittet i 2020, mens det endelige energiforbrug steg med 13,5 % mellem 2015 og 2021. Slovakiet gjorde visse fremskridt med hensyn til diversificering af energiimporten i 2022, men gasbesparelsesforanstaltningerne er ikke blevet gennemført i tilstrækkelig grad. Slovakiets forbrug af naturgas er faldet med 1 %[27] i perioden mellem august 2022 og marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket ligger et godt stykke under reduktionsmålet på 15 %. Slovakiet opfordres til at øge bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024[28]. Andelen af import af naturgas fra Rusland er faldet fra 85 % til ca. 50 % siden sommeren 2022. Selv om reformerne i genopretnings- og resiliensplanen har ført til en betydelig stigning i den kapacitet, der er til rådighed til at forbinde vedvarende energikilder til nettet i Slovakiet, er kun en lille del af den gratis kapacitet blevet anvendt til at forbinde nye anlæg for vedvarende energi. En hurtigere udbredelse af vedvarende energi vil bidrage til at nå klimamålene og gøre Slovakiet mindre afhængigt af import af fossile brændstoffer (bl.a. fra Rusland), hvilket vil mindske risikoen for energifattigdom i en tid med svingende energipriser. Den kumulative

[27] Data for Slovakiet er i øjeblikket ved at blive valideret af Eurostat.

[28] Rådets forordning (EU) 2022/1369 og (EU) 2023/706.

installerede kapacitet for sol- og vindenergi lå på ca. 7 % af den samlede installerede kapacitet i 2022, det næstlaveste niveau i EU.

(33) Slovakiet vedtog reformer på områderne markedsudformning og støtte til vedvarende energi i 2022 som led i sin genopretnings- og resiliensplan, men yderligere foranstaltninger vil muliggøre en hurtigere udrulning af vedvarende energi, navnlig inden for vindenergi, solenergi, geotermisk energi, biomethan og brint. Dette omfatter forenkling af tilladelsesprocedurer og administrative procedurer, bl.a. ved at oprette administrative "one-stop-shops" og "go-to"-områder for vedvarende energi. Slovakiet vil drage fordel af at gøre procedurerne for netadgang for vedvarende energi mere effektive i overensstemmelse med EU's benchmarks og bedste praksis, navnlig ved at reformere kapacitetsreservationssystemet, reducere den administrative byrde forbundet med nettilslutningen og revidere nettilslutningsgebyrerne. Med henblik på at tage højde for den stigende mængde fluktuerende vedvarende energi har Slovakiet et stort potentiale til at modernisere elnettene (både med hensyn til transmission og distribution), opføre nye faciliteter til lagring af elektricitet og gøre fremskridt med etableringen af de lovgivningsmæssige rammer for vedvarende brint. Yderligere fremskridt med hensyn til at udvikle sektoren for geotermisk energi og biomethan vil kunne erstatte naturgas, som i vid udstrækning anvendes som energikilde i fjernvarmesystemer og i områder, hvor udbredelsen af vedvarende varmekilder fortsat er underudviklet.

(34) Slovakiet gør fremskridt med hensyn til energieffektivitet i beboelsesejendomme som følge af ambitiøse investeringer via genopretnings- og resiliensfaciliteten og Samhørighedsfonden, men der er behov for en større indsats, navnlig med hensyn til gennemgribende renoveringer af offentlige og private erhvervsbygninger, sammen med renoveringsforanstaltninger rettet mod energifattigdom og sårbare husholdninger. Slovakiet vil drage fordel af at afhjælpe flere flaskehalse for at fremskynde bygningsrenoveringer og tiltrække flere private investeringer, navnlig ved at: i) tilpasse renoveringsordningerne, ii) yde teknisk bistand, iii) anlægge en "one-stop-shop"-tilgang, iv) indsamle relevante energidata om offentlige bygninger for at hjælpe med at prioritere investeringer og v) forbedre koordineringen mellem forskellige offentlige myndigheder og finansieringsprogrammer. Der er behov for en yderligere indsats for strukturelt at bekæmpe energifattigdom, navnlig gennem særlige ordninger for renovering af boliger og teknisk og administrativ bistand, der afspejler sårbare husholdningers behov, sammen med reformer af og investeringer i socialt boligbyggeri. Ambitionsniveauet vedrørende reduktion af drivhusgasemissioner og højere mål for vedvarende energi og energieffektivitet skal øges, hvis Slovakiet skal opfylde Fit for 55-målene.

(35) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af grøn teknologi, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonuløkonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. Slovakiet har en af de højeste andele af beskæftigelse i bilindustrien og stålindustrien i EU — sektorer, der er stærkt berørt af den grønne omstilling. Samtidig blev der i 2022 meldt om mangel på arbejdskraft i 24 erhverv, der kræver grønne færdigheder, bl.a. isoleringsarbejdere,

blikkenslagere og rørinstallatører samt bygningsarbejdere og elinstallatører. Dette kræver effektive politiske løftestænger for at fremskynde den grønne omstilling på tværs af en bred vifte af sektorer, samtidig med at der sikres retfærdighed.

(36) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning[29] afspejles i henstilling 1 nedenfor.

(37) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsbæredygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamenter til den grønne omstilling, samt v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Slovakiet bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelsen af den første, anden, tredje og femte henstilling vedrørende euroområdet.

HENSTILLER, at Slovakiet i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. neddrosle de energistøtteforanstaltninger, der gælder, inden udgangen af 2023 og at bruge de dertilhørende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; sikre, at støtteforanstaltninger, hvis nye energiprisstigninger gør det nødvendigt at træffe sådanne, rettes mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og bevarer incitamentet til energibesparelser

   sikre, at der føres en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 5,7 %

   opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv anvendelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, især for at fremme den grønne og den digitale omstilling

   fortsætte i perioden efter 2024 med føre en mellemsigtet finanspolitisk strategi med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, for at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt

   gøre skattemikset mere effektivt og støttende for inklusiv og bæredygtig vækst, bl.a. ved at udnytte potentialet i miljø- og ejendomsbeskatning; fortsætte med at styrke overholdelsen af skattereglerne, herunder ved yderligere digitalisering af skatteforvaltningen

   mindske de risici, der er forbundet med husholdningsgæld, ved at støtte boligudbuddet og udvidelsen af lejemarkedet

[29] I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

2. fastholde momentum i den stabile gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen og hurtigt afslutte tillægget hertil, herunder REPowerEU-kapitlet, med henblik på hurtigt at påbegynde gennemførelsen heraf; fortsætte den hurtige gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen

3. mindske økonomiens afhængighed af fossile brændstoffer, navnlig naturgas i industrien og til opvarmning, og diversificere importen af fossile brændstoffer; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, navnlig vindenergi, solenergi, geotermisk energi og vedvarende gasser, i overensstemmelse med de relevante bæredygtighedskriterier; forenkle tilladelsesprocedurerne og de administrative procedurer for anvendelse af vedvarende energi, bl.a. ved at oprette "one-stop-shops" og "go-to"-områder; modernisere elnettet og gøre procedurerne for tilslutning af vedvarende energikilder til nettet mere effektive og billigere; fremskynde og tilskynde til gennemgribende renoveringer af offentlige og private bygninger, bekæmpe energifattigdom gennem boligrenoveringer for lavindkomsthusholdninger og intensivere den politiske indsats med henblik på tilvejebringelse og erhvervelse af færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand